

vršil svoj posel. Drugi posel je hotel izvršiti pri posestniku Janezu Kocuvanu, pa ga je domači sin prepošil. Dobro bi bilo, ako bi se ta kriščena lisica kmalu ujela, da ne bodo naše kokoši v vednem strahu. — Letošnja sadna letina se ne kaže najboljša, ker je zgodnja toča veliko škodovala. S tem je kmetu uničen lep dohodek. Kje bo pa vzel denar za davke in druge potreščine? Ako ima kaj za prodajo, se mu ponujajo majhne pare. Vseled tega se koplji našemu kmetu dolg iz katerega bo težko vstati. — V našo župnijo prihaja Slov. Gospodar v velikem številu. Pa tudi drugih dobrih listov ne manjka. Se pozna, da živi tukaj verno prebivalstvo, ki se zanima za dobro stvar.

Bočna. Tužno so doneli zvonovi in naznanjali žalostno vest, da dobre mladenke Rozike Kolar ni več med nami. Neizprosna jetika ji je pretrgala nit življenja v cvetu mladosti. Kako se je veselila majnika, misleč, da bo ozdravela, pa je prišel maj, a ona je odšla uživati večni majnik. Kako je bila rajna Rozika prijubljena, je pokazal njen pogreb. Spremlilo jo je veliko število ljudi, cerkveni pevci so ji zapeli v cerkvi in na grobu žalostinke, ob katerih nobeno oko ni ostalo suho. Počivaj v miru, draga Rozika. Žalujoci mamici pa naše iskreno sožalje.

Sv. Jurij ob juž. žel. Umrla je dne 14. t. m. gospa Nanca Žmahar v 73. letu. Bila je vrla kmetica, ki je vsem otrokom oskrbela lepa posestva in vedno je imela odprto srce in roke za uboge in reve. Blaga žena je zgubila skrbnega moža, blagega sina Ivana, nadoficijala, in vrla hčerko Ivanko v odraslih letih, kar jo je hudo potrla. Na njeni sedmini se je nabralo 300 Din v dobrodelne namene. Vsemogočni ji naj obilo poplača za vse blago in dobro.

Sv. Jurij ob j. ž. V četrtek popoldne se je pripetila velika nesreča v kamnolomu v Šibeniku. Miha Jančič in Franc Plavštajner sta nabijala luknjo. Naenkrat se njima je vnel smodnik in je strašno počilo. Miha Jančič je dobil velike poškodbe na glavi, na roki mu je zdrobilo prste in na nogi presekalo koleno. Francu Plavštajnerju je poškodovalo samo glavo.

Lemberg. Dne 2. maja t. l. je v trgu Lembergu, župnija Sladka gora, posestnik in gostilničar Janez Lovrenčak obhajal 86. letnico svojega trudapolnega življenja. Istočasno je pustil imenovanj blagosloviti novo postavljene križ pri gorici, oziroma vinogradu, katerega blagoslovljenje je izvršil častiti g. župnik Jožef Kolarič v pok. Janez Lovrenčak je bil več let občinski predstojnik, nakar je bil imenovan častnim članom. Bil je tudi cerkveni ključar skozi 40 let in nekdanj sloviti kovač, med katero dobo je prišel do lepega posestva ter se pečal s kovačijo, s poljedelstvom, živinorejo ter gostilniško obrtjo. Ob priliki slavnosti, katero je obhajal v družbi svojih otrok, č. g. župnika Kolariča ter nekaterih zbranih sosedov, se je z lepim v duhu zbranim nagovorom zahvalil navzočim za čestitke, nakar mu želim, da bi po milosti božji dočkal jubilej 90. letnico.

Lasko. Podružnica Sv. Mihaela nad Laskim je dobila nov zvon. Na binkoštni pondeljek je bila blagoslovitev istega. Tako bo imela ta cerkev popolno zvonjenje; v enem zvoniku je veliki zvon, v drugem pa bodo trije mali.

Skoplje. Dne 17. maja zjutraj se je poskušal ubiti sanitetni narednik Ivan Mlinarič na službi v vojaški bolnici, radi nesrečne ljubezni. Pred par leti se je zaljubil v gđ. Nežiko F. V zadnjem času se je začela hladno obnašati proti njemu, kar ga je nagnalo v obup in smrt. Zdravniki imajo malo nade za njegovo življenje. Bil je vzoren mladenič in podčastnik.

Veržej. V nedeljo, dne 31. t. m. ob 8. uri popoldne se vrši v Veržeju pri A. Seršen zborovanje kmečkega ljudstva. Pridi vsak, da daš izraza, kaj te tlačijo in sišči pri tvojem gospodarstvu. Ob tej priliki osnujemo organizacijo, Kmečko zvezo, katero bo nastavila vse sile, da se položaj kmečkega ljudstva omili

in izboljša. Združimo se kmetovalci, sicer bo prepozno, vsaka ura nam prinaša razočaranja. V slogi je moč, torej vsi v Kmečko zvezo. Naj noben ne izostane.

Trbenje. Posestnik Anton Krevh, po domače Podlauf, ki je 17. aprila t. l. zašel po nesreči v Dravo, se je po enem mesecu, dne 19. maja našel pri Marenbergu na takozvanih Kajserjevih peceh, kamor ga je Drava naplavila. Pogreb je bil 30. t. m. na pokopališču v Marenbergu, katerega so se udeležili vsi njegovi dobri sosedje, prijatelji in znanci. Rajni je bil zaveden krščanski značaj, tihe in mirne narave. Redno je ob nedeljah in praznikih obiskoval službo božjo. Prav rad je prebiral »Slovenskega Gospodarja«. Bil je močna opora ubogim, posebno domači župni cerkvi. Z eno besedo: Bil je zelo naklonjen domačemu gospodu župniku, in postrežljiv ubogim. Zato ga bomo tembolj pogrešali. Domačim iskreno sožalje ob tako bridki izgubi, njemu pa naj sveti svetla zarja v večnosti!

Maribor. Kmetijska podružnica Maribor in okolš. Še enkrat opozarjamo na občni zbor, ki se vrši v nedeljo dne 31. t. m. v vinarski in sadjarski šoli z volitvijo novega odbora in delegatov za skupščino ter predavanjem diplom. agronoma, g. Emerika Siftarja o kmetijskem knjigovodstvu. Začetek ob 9. uri popoldne.

Gornja Ponikva pri žalcu. Zadnjo nedeljo v maju, to je 31. t. m. bo pri nas blagoslovljena dekliška zastava Marijine družbe. Blagoslovili jo bodo gospod monsig. Ivan Rotner iz Skal. Sv. opravilo je ob pol 10. Vljudno vabimo bližnje in daljnje hčere Marijine, da nas obiščete ta dan, za kar Vam že vnaprej ključemo Bog živi sestre drage! — Popoldne isti dan se uprizeri v župnikovi uti tepa igra »Junaške Blejke«.

Beograd. Leo Tomažič, sin posestnika in gostilničarja v Gornjih Hočah pri Mariboru, in gđ. Micika Milota iz Dunaja, dne 17. maja v Beogradu poročena.

Popravek: Pred kratkim smo priobčili, da so financarji zalotili lihotačca Franc Gomzija. Po sporočilih, ki smo jih naknadno dobili, je pa položaj ta, da se je lihotapec, ki se sicer drugače piše, pri zaslišanju izdajal za Franc Gomzi. Pravi Franc Gomzi pa je seveda nedolžen.

*

Kraljevi travnik.

Krivična razdelitev posesti.

Znan je bil pred leti na Madžarskem takozvani »Kraljevi travnik«, ki je bil daleč naokrog najbolj obsežen, res pravi kralj med travniki ter last družine Gioči. Vdova Iztoka Gioči se je poročila po smrti moža z Mihaelom Mudrikom. Ko je zatisnila tudi ona oči za vedno, bi bilo edino pravično: razdeliti posest ter premičnine na tri enake dele. Gospodarstvo bi bilo moralo ostati grbastemu Imbru kot najstarejšemu od otrok in kot pokrovitelju mladoletnih sestic: Estere Gioči in očmove Erči Mudrik, ki bi bile prejele vsaka svoj izplačan delež. Tako je pač navada med poštenjaki.

Hišo in Kraljevi travnik je dobila Erči. Njen oče je prikrajšal pri delitvi krivično obe Gioči siroti in ju oguljufal, da je bila vendar umrla, ki je bila no-

sestnica celotnega premoženja, mati ravno tako obeh sirot, kakor Erči.

Imbra je prejel v dedščino Bogati hrib. Njegov delež je bil ravnotako grbast kakor njegov hrbet. Hrib je bil nerodoviten, ki ni povračal v suhotni letini niti semena. Estera je prejela Suho polje; nič drugega nego grabe ter kotanje. Ravan ni bila niti za pašnik in je bila v zemljiški knjigi zaznamovana z označbo: nerodna.

Cela vas je bila razburjena radi omenjene krivične razdelitve; oblastna pravica jo je odobrila.

Ves zadovoljen se je vrnil Mihael Mudrik iz mesta, tem žalostnejši je bil Imbra, ker je komitatski urad odobril in potrdil očmove razdelitev.

Erči je sicer tudi Imbrova sestra, a le po materini strani, ona druga, Estera, je bolj zapuščena in k tej ga vleče srce. Njegova lastna zadeva bi ga šlo toliko ne vznemirjala; on je grd, grbast in bi ne mogel prav izrabiti premoženja; in celo za slučaj, da bi njega in Estero napodili danes ali jutri iz materine hiše, bi še on vedno lahko služil kje za blapca, pa Estera ...? Je še vendar tako majhna, suhljava, še pač cel otrok.

Imbra je dvignil pest: »O, ko bi bil oni tukaj, ki mi je usilil v roko beraško palico!« Srce mu je bilo nepopisno potrto. Ko bi zamogel komu potožiti svoje gorje, ko bi ga razumeli hribi, reke ter skale!

Sprehod v naravo.

V gosto zeleni barvi so se mu smehljali iz daljave Šoltonski travniki, ko je kresal po prašni cesti, ob vznožju Bogatega hriba.

Solnce je pravkar zahajalo in obsipavalo Bogati hrib s svojimi zlatimi žarki.

»Moj Bog, kako bajno krasna je Šoltonska ravan.« Kaj lepšega še najbrž ni posedal raj ... Resnica je, da njemu pripada od te krasote najgrši del, to golo pobočje, pa vendar le nekaj je njegova last. In če si zadevo ogleda natančneje, zemlja ni niti tako slaba, le boljše bi morala biti obdelana.

Esterina dedščina, to je pač brez vsake vrednosti, ne izplača se niti orati.

Imbreta je peljala pot mimo Pustega polja, postal je in ga opazoval natančneje.

»Resnično, zapuščen del zemlje! Ne raste nič. Ob robih grab ter kotanj poganja le nekoliko ločja.«

Podal se je po grabi navzdol. Tamkaj spodaj med kamenjem je rastlo nekoliko trave.

Če se te travnate bilke med seboj kedaj razgovarjajo? Zakaj ne! In čudno, ako pohodi ovnova noga travo, se ta drugo jutro zravna, kakor bi se jej ne bilo zgodilo nič žalega. Občudovanja vredno je, da je bilka trave močnejša nego človek ...

Pod njegovimi podkovanimi čevlji je škripal pesek, lepi, barvani kamenčki v ilovnati zemlji. Takihle kamenčkov ne obdajajo z zlatom, a vendar so lepi. Temu so krivi ljudje in ne zemlja. Zemlja te ravnotako ponuja, kakor zlato ter srebro, mi se le ne zmenimo zanje, ker ne poznamo njih koristi.

Imbra se je pripognil in napolnil žep

s temi kamenčki. Bili so med njimi modri, rujavi, rdeči ter zlatkasti. Čisto na dnu globeli je zapazil rob velikega črnega kamna; ko je stopil nanj s peto, se je odlučil od kamna en kos in tudi tega je djal v žep k drugim. Zbirka raznobarvnega kamenja bo mali Esteri v igračo.

Potolažen je nadaljeval pot proti domu. Ta goli hrib in pustinja polja sta ga ojunčila. Da, tudi ta zemlja hrani moči. Ni je treba čisto prezirati. In mogoče je dobro, da dobi Erči Kraljevi travnik. Danes ali jutri bo umrl njen oče in nima nikakor, med tem ko bo ostal on še dalje pri svoji sestrici. Estera je tudi lepšega obraza in se bo lahko omožila z majhno doto. Pri Bogu, kakor je, je pač dobro!

Srečanje.

Imbra je bil tako zatopljen v svoje misli, da ni opazil starega grofovskega lovca, ki se mu je bližal semkaj od hriba.

»Dober večer, moj sin!« ga je ta nagovoril. »Od kod si?«

»Iz Šolte.«

»Potem ti je tudi znano, čegavo je to pobočje?«

Imbra se je smehljaj. Kar tako ga ne bo pripoznal za lastnika, saj na hribu ni nič posebnega.

Vznevoljen je odgovoril: »Hrib je Imbreka Gioči.«

»Kakor vidim ga uporabljajo za njivo, za kar pač nikakor ni.«

Imbreka je dražilo to omaloževanje. Ne, Bogatega hriba ne pusti osramotiti!

»O, že gre, čisto dobro gre.«

»In kakšna je pot s hriba proti Belederski glažuti?«

»Ne najboljša.«

Lovec je nekaj godrnjal, in ker sta že bila pri vasi, je vprašal, predno se je poslovil:

»Kje stanuje oni Gioči?«

»Tukajle pri svojem očmu. To sem jaz sam,« je priznal Imbra sramežljivo.

»Sklenil bom s teboj pogodbo.«

Imbra si ni mogel predstavljati, kaj namerava gospod in bil začuden, ko je stopil tujec za njim v hišo.

Stari Mudrik je že bil doma, ker se je bil pripeljal iz mesta. Modril je zvedavo neznanca. Bal se je, če ni pripeljal pastork advokata.

Erči se je igrala z igračami, katere jej je kupil oče v mestu. Za dve leti starejša Estera se je upirala s komolci ob mizo in poželjivo zrla v sestrine zaklade, kajti ona ni dobila nič.

Dvignila je svoje lepe oči proti bratu, upajoč, tožec in polna pričakovanja.

Grbec je to opazil in senca nevolje je mu zdrknila preko obraza. Niti slišal ni, kaj mu je pravil tujec. Mihael Mudrik je odgovarjal mesto njega.

»Kaj? Bogati hrib nameravate kupiti od mojega pastorka? Mar ste li ob pamet? Čuješ, Imbra, ta le hoče kupiti Bogati hrib. Odgovori mu vendar.«

Nato je tlesnil med krohotom z rokami.

»No, hrib je vendar lep kos zemlje! Kaj pa bi dal gospod zanj?«

Tudi Imbra je odprl začudeno oči in izsuval iz sebe:

»Ne prodam pobočja . . . ne dam ga! Ga itak ne morete uporabiti . . . Vzljubil sem ga, res, zelo mi je prirasel k srcu.«

Spomnil se je na kamenčke, katere je bil prinesel v žepu. Smehljaj se je, veselil se je kamenčkov in je pomežikal Esteri.

Priskakljala je radostno k njemu, razgrnila predpasnik, saj bo šlo vanj, kar je prinesel Imbra.

Privlekel je iz žepa posamezne kamenčke in gledal boječe, če bodo odpadli sestrici. Tlesnila je od radosti z ročicama, da bi obrnila nase Erčino pozornost in rekla: »Glej, tudi jaz sem nekaj dobila.« Nato je sedla k mizi, od kraja daleč proč od Erči. Tuje, zavistno sta precenjevali vsaka svoje igrače in je bilo videti, da se bo led odtalil in bosta sedli skupaj.

»Vendar, mladeč, poslušaj me«, je govoril lovec nevoljno. »Nisem tukaj za zabavo, sem resen kupec . . . sem vendar posestnik Belederske tovarne.«

Nesluteno bogastvo.

»Oni bogati gospod«, je upadel stari Mudrik živahno v besedo, »kojega last sta glažuta in velika pristava?«

»Baš radi glažute sem danes tukaj. Rabim Bogati hrib radi pridelovanja stekla. Doslej sem spravljal material od daleč, ker nisem znal, da ga je poln Bogati hrib. Pustil sem danes preiskati hrib. Zame ima veliko vrednost, ker je blizu tovarne. Odkupim ga za drag denar!«

Mudrika je oblila rdečica, Imbra je obledel.

»Ne morem se ločiti od hriba«, je odgovoril. »Pripadel mi je kot dedščina, in mi naj tudi ostane.«

»Če ti ga pa dobro plačam?«

»Tudi v tem slučaju ga ne prodam. Niti za . . . Premišljal je, kako visoko svoto bi imenoval. . . niti za to celo posest ne.«

Tovarnar se je smehljaj.

»Torej dobro, vidim, da si pravi kmet. Visiš na grudi, radi tega vzamem hrib v najem. To se pravi, le njegovo notrajnost. Na površini lahko orješ, jo obdeluješ in izplačal ti bom letne najemnine 500 goldinarjev.«

Pri tej nenadni ponudbi je Mudrik pobledel od zavisti, Imbreku pa je silila od veselja rdečica na obraz. Toliko denarja ni najbrž na celi ljubi zemlji! Pet sto goldinarjev! Niti Kraljevi travnik ni vreden toliko! Kako bogata nevesta bo nekoč . . .

Estera je bila njegova prva misel.

»Estera! Smej se vendar! Pridi sem, ti moje!«

Estera se ni nasmehnila, ampak je zresnila ličce. Vzela je bila en kamenček v usta, ga lizala in ugotovila, da ni sladkor.

»To je vendar kamenje!« je zaihtela.

»Polži ga sam!«

Jezno je poglala kamenčke po tleh.

In eden, oni črni, se je zakotalil tovarnarju pod noge.

Pobral ga je, pokljukal nanj s prstom ter ga opazoval skozi očala.

»Hm, hm, to je vendar premog! Od kod ga imate?«

»Na njivi moje sestre sem ga odlučil

od velikega kosa. Notrajnost njive je prenapolnjena s takim črnim kamenjem.«

»No, moj dragi«, je govoril tovarnar, »veš ti, da ste vi bogati, zelo bogati ljudje?«

Deklica, ki je zapazila tujca še le sedaj, je nehala jokati in je motrila odprtih ustec njegove sive lase in dolgo belo brado. V pravljici je že čula o baš takim možu.

Imbra je zaprl oči, da bi se ne prebudil iz sanj, in dolgo jih ni upal odpreti.

Lahko bi bil smelo pogledal po izbi, ker zadeva je bila resna. Saj vendar znajo vsi ljudje iz cele okolice, na kak način je prišlo do odkritja ogromnega Šoltanskega premogovnika.

Obema sirotama je bilo pomagano za celo življenje.

*

Bebast navihanec. Neki gospod je vzel v službo mladega fanta, ki so mu rekli, da je nekoliko bebast in se je hotel nekoč z njim pošaliti. Dal mu je nekaj denarja, rekoč: »Peter, pojdi na trg in kupi mi šest jajc in za tri krajcarje ojoj!« — Peter se je lepo priklonil, vzel košaro in šel na trg. Kupil je jajca, čeznje pa je položil v košaro sveženj živih kopriv. Pride domov in gospod ga vpraša: »Ali si prinesel vse?« — In fant odgovori, odpirajoč košaro: »Da, gospod, le poglejte!« — Gospod seže v košaro, a hitro potegne roko nazaj in vpije: »Ojoj, ojoj!« — Fant, ki ni bil bebast, pa se glasno smeje in reče: »Da, gospod, to je ojoj, spodaj so jajca!«

Da ne bo greha. Župnik je zalotil gostilničarja, ki je mešal vodo v vino, pa mu je rekel: »Tega vendar ne smete, je greh!« — Gostilničar odgovori: »Povejte mi, gospod župnik, ali je greh, če se ljudje napijejo?« — »Seveda je.« — »Torej vidite«, je rekel zviti gostilničar, »jaz zato mešam vodo v vino, da ne bo greha in zato naj bi imel še jaz greh?«

Neprevidnost. Nedeljski lovec, prišedši z lova, pravi svoji ženi: »Oh, kako sem se v gozdu razburil. Ko sem se pripognil, se mi je puška sprožila.« — Žena: »Saj sem ti že večkrat rekla, da je puška nevarna stvar, zakaj jo pa s seboj vzameš vedno, ko greš na lov?«

Francek je bil ves dan poreden ter neubogljiv. Za kazen sta ga oče in mama poslala predčasno spat. Toda on ni mogel zaspiti, zato je ob devetih zvečer vstal ter prišel po stopnicah. Stopil je pred mater in vprašal: »Ali mi niste nekoč pravili, da se moramo s sovražniki spraviti preder gremo k počitku?« — »Da, da«, je mati veselo potrdila. — »Dobro«, pravi nato Francek, »prišel sem dol, da vam in očetu odpustim.«

Mož: »No, ženica, ali si že gotova, da greva.« — Žena: »Daj že vendar enkrat mir! Že pred eno uro sem ti rekla, da bom v eni minuti gotova, pa še vedno izprašuješ?«